

Неприцкий А.А. ИМИДЖ ПОЛЬШИ И ПОЛЯКОВ В ОБЩЕСТВЕННОМ МНЕНИИ ВЕЛИКОБРИТАНИИ ПОСЛЕ РАСШИРЕНИЯ ЕС 2004 ГОДА

Аннотация. В статье рассматривается имидж Польши и поляков, сложившийся в Великобритании после вступления Польши в Европейский Союз и определяются ключевые социально-экономические и политические факторы, благодаря которым сформировался данный образ. Польша смогла создать себе имидж демократического государства с верховенством права и рыночной экономикой, которое населяют приятные и порядочные люди. Но в созданном образе также присутствует устойчивое мнение о значительной бюрократии, недостаточно интенсивном экономическом развитии и чрезмерном влиянии католической церкви в стране.

Ключевые слова. Польша, Великобритания, образ, имидж, Европейский Союз, общественное мнение.

Neprytskyi O. THE IMAGE OF POLAND AND THE POLISH IN THE PUBLIC OPINION OF GREAT BRITAIN AFTER THE EU ENLARGEMENT IN 2004

Summary. In the article studies the image of Poland and the Polish that was established in Great Britain after Poland's becoming the member of the European Union. The key social, economic and political factors due to which the aforementioned image was formed are defined. Poland managed to create the image of a democratic country with the rule of law and market economy, the country with pleasant and honest people. Nevertheless, the image also includes the opinion about considerable bureaucracy, a rather slow economic development and the exaggerated influence of the Catholic Church on the life of the country.

Key words: Poland, Great Britain, image, the European Union, enlargement, public opinion.

УДК 008: [477:438] «2012»

Ю.В. Пачос

КУЛЬТУРНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ В РАМКАХ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ «ЄВРО 2012»

В статті розглянуті окремі приклади культурної співпраці України та Польщі в рамках підготовки та проведення чемпіонату Європи з футболу «Євро 2012». Проаналізовано спільні культурні заходи, що сприяли популяризації культурних надбань обох держав напередодні та під час проведення «Євро 2012».

Ключові слова: Україна, Польща, культура, співпраця, «Євро 2012», «Європейські стадіони культури».

На сучасному етапі стратегічного партнерства Україна та Польща, поєднанні багатовіковою історією, спільною культурною спадщиною та тісною співпрацею на міжнародній арені, стрімко поглиблюють двосторонні відносини. Підтвердженням цьому є вдала спільна підготовка та проведення чемпіонату Європи з футболу «Євро 2012» у червні-липні 2012 р. Це велике футбольне свято «Євро 2012» об'єднало Україну та Польщу не тільки спортивними заходами, а й культурними, що мали на меті популяризацію мистецьких надбань обох країн у Європі.

Культурне співробітництво України та Польщі протягом останніх двох десятиріч є темою різноманітних публікацій, статей, розвідок, зокрема: В.Лишко [1], А.Васюка [2], Ж.Гоценко [3] та інших. Їхні праці, містять відомості, що стосуються різних напрямків, форм, основних тенденцій становлення та розвитку українсько-польської співпраці в галузі культури.

В даній статті авторка ставить за мету проаналізувати спільні культурні заходи України та Польщі, які були проведені в рамках чемпіонату Європи з футболу «Євро 2012» у червні-липні 2012 р. на основі найновіших публікацій періодичних видань, визначити вплив «Євро 2012» на відносини обох країн в культурному вимірі.

«Євро 2012» стало для України та Польщі не тільки футбольним святом та можливістю привабити якнайбільше туристів, але й надзвичайно важливою подією, що дала можливість обом країнам, особливо Україні, відкрити себе для Європи, зміцнити свою міжнародну позицію та репутацію.

Важливим є спілкування між людьми в рамках таких заходів, як «Євро 2012», особливо в культурно-мистецькому просторі та в тих сферах, що зовсім не стосуються футболу. Так, література стала справжньою «золотою жилою» для міжкультурної комунікації, якій «Євро» надало незайву нагоду [4]. Німецькі й польські книговидавці влітку 2011 р. запропонували

.....
чотирьом українським та чотирьом польським письменникам написати книжку про міста, що прийматимуть матчі «Євро 2012». Ця проста ідея стала важливим елементом міжкультурного спілкування заради порозуміння. Метою книги було написати не стільки про футбол, а про те, що залишається поза грою, матчами, трансляціями, а саме про міста-господарі чемпіонату, про стадіони, про їх дорослих та юних мешканців, про історію, архітектуру, політику, про буденність цих міст.

Упорядником книги, яка отримала назву «Тотальний футбол», став один із найвідоміших у Європі сучасних українських письменників Сергій Жадан. У Німеччині й Польщі книга побачила світ на початку 2012 р., в Україні була презентована напередодні «Євро 2012» 31 травня 2012 р. Проект було здійснено за підтримки Польського інституту в Києві та видавництва «Грані-Т». Авторами есе про вісім міст-господарів «Євро 2012» стали чотири українські письменники – Євген Положий, Сергій Жадан, Наталка Сняданко, Сашко Ушкалов, та чотири польські – Марек Бенчик, Павел Гюлле, Наташа Герке, Пьотр Семьон.

Під час власне проведення «Євро 2012» відбулась ще одна спільна літературна акція: вірші дванадцяти українських та дванадцяти польських поетів розмістили у Києві та Харкові на станціях метрополітену, а у Львові та Донецьку – у публічних місцях. Поезія була представлена в межах міжнародного проекту «Євро Вірші – Euro Poems», організованому в українських містах-господарях чемпіонату за ініціативи Польського інституту в Києві [5]. У проекті, спрямованому на те, щоб представити сучасну поезію України та Польщі для нової аудиторії, взяли участь такі українські автори, як Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Остап Сливинський, Маріанна Кіановська, Гриць Семенчук та інші. Польську поезію представили Анджей Стасюк, Євгеніюш Ткачишин-Дицький, Даріюш Суска, Адам Відеман та інші.

Відповідно до Протоколу про співробітництво між Міністерством культури і туризму України та Міністром культури і національної спадщини Республіки Польща на 2009–2012 рр. Україна і Польща зобов'язались сприяти реалізації програми «Європейські стадіони культури – Україна – Польща. Культурна ідентичність» до 2012 року у зв'язку з організацією чемпіонату Європи з футболу «Євро 2012» [6].

Перший фестиваль в рамках українсько-польського культурного проекту, що відбувся 12 – 14 серпня 2011 р. в польському Жешуві з метою ознайомлення та популяризації культурної різноманітності України та Польщі, об'єднав найкращих представників обох держав в галузі музики, театру, літератури, танцю тощо. Понад 100 українсько-польських культурних заходів – виставки, концерти, покази фільмів і семінари, дискусії та події, були проведені в міському просторі Жешува [7]. До програми фестивалю були включені не тільки арт-проекти, а й соціальні та освітні проекти: семінари, музичні конкурси, зустрічі з письменниками, театральні дійства, візуальні шоу, заходи для дітей та багато іншого. Протягом фестивальних днів Жешув відвідали офіційні делегації зі Львова, Івано-Франківська, Луцька. У фінальному концерті втілилась головна ідея про спільну творчість та спільну енергію під час «Євро», адже девізом фестивалю було «Радість, свобода та енергія!» [8]

В рік проведення «Євро 2012» в ніч з 2 на 3 червня в Любліні відбувся грандіозний фестиваль «Ніч культури», який став неформальним культурним відкриттям чемпіонату Європи з футболу. «Ніч культури» проходила вже вшосте, але вперше до участі у фестивалі були залучені українські митці. Тому захід проводився під гаслом «Люблін – брама сходу».

Усього під час «Ночі культури» відбулося майже три сотні подій, в тому числі за участю близько 250 митців з України. Близько 70 тисяч глядачів просто неба змогли насолодитися концертами, театральними, танцювальними і цирковими виставами, кінопоказами, літературними зустрічами та іншими цікавими подіями, які відбувалися у центрі Любліна [9].

Програма фестивалю вражала різноманіттям: концерт львівського гурту «Пікардійська терція», етно-роковий українсько-польський проект «Voo Voo» і «Гайдамаки»; фотовиставки польських митців «Уганда очима дітей», «У тіні Євро-2012», стріт-арт й кулінарні покази; діяли етно-фолькова та ді-джейська сцени, майданчики альтернативної і східної музики. Театральні прихильники просто неба могли переглянути «Лісову пісню» львівського театру ім. Леся Курбаса, спектакль «Іфігенія Т...» від осередку театральних практик «Гарденіце», постановку «Вишневого саду» львівським театром «Воскресіння» у дивовижних костюмах та на ходулях.

Логічним продовженням такого неофіційного відкриття «Євро 2012» у Любліні стало проведення другого фестивалю «Європейські стадіони культури – Україна – Польща. Культурна ідентичність» у Жешуві 29 червня – 1 липня 2012 р. Організатори намагалися на тлі

спортивних змагань увиразнити імідж Польщі та України за допомогою культурних заходів, продемонструвати інноваційність, винятковість і відкритість до співпраці [10]. Найфутбольнішою подією фестивалю в Жешуві став проєкт польського театру танцю «Football@...», учасники якого через танець намагались передати всю красу футболу. А в спільному проєкті «Віткацій» варшавської театральної студії «Коло» та харківського театру «Арабески» польський режисер та українські актори показали три короткі п'єси Станіслава Ігнатія Віткевича, вперше перекладені українською.

Кульмінацією «Європейського стадіону культури» став концерт «Переможці 1960 – 2008». Зі сцени на міському стадіоні Жешува лунали музичні хіти минулих років, що, на думку організаторів, були популярні у різні роки «Євро». Від України переспівували Андрій Кузьменко з гурту «Скрябін», ТНМК та С.К.А.Й. Загалом концерт складався з тринадцяти окремих частин, а тлом концерту були архівні кіноматеріали періодів, коли відбувалися чергові чемпіонати.

Одним з найголовніших підсумків проведення чемпіонату Європи з футболу «Євро 2012» мають стати не тільки фінансові та політичні здобутки України та Польщі, але й підвищення цікавості до культури наших держав. Основними завданнями, що об'єднували спільні українсько-польські заходи, було показати духовне багатство двох народів, створити культурний простір, поглибити тісні культурні зв'язки України та Польщі на сучасному етапі. Безперечно, що тема культурного співробітництва потребує подальшого вивчення в різних аспектах. «Євро 2012» стало прекрасним приводом для подальшого культурного зближення українців та поляків, руйнування стереотипів та створення спільного мистецького простору.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Лишко В.В. Українсько-польські зв'язки в галузі культури (1991-1999 рр.): афтореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07.00.01 «Історія України» / В.В.Лишко. – Київ, 2002. – 19 с.
2. Васюк А.В. Стратегія і перспективи українсько-польського співробітництва: вимір взаємодії у сфері культури / А.В.Васюк // Слов'янський вісник: Збірник наукових праць. – 2010. – Випуск 10. – С. 48 – 51.
3. Тоценко Ж.М. Українсько-польські зв'язки: історичний поступ сучасних реалій / Ж.М.Тоценко [Електронний ресурс] // Вісник Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв: Науковий журнал. – 2011. – № 2. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/soc_gum/Vdakk/2011_2/16.pdf
4. Андрусак І. Літконтекст українсько-польського Євро / І.Андрусак [Електронний ресурс] // Форум націй. – 2012. – №5/120 (травень). – Режим доступу: <http://www.forumn.kiev.ua/newspaper/archive/120/litkontekst-ukrainskopolskooho-yevro.html>
5. Євро Вірші - Euro Poems [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Польського інституту в Києві. – Режим доступу: <http://www.polinst.kiev.ua/event607.html>
6. Протокол про співробітництво між Міністерством культури і туризму України та Міністром культури і національної спадщини Республіки Польща на 2009–2012 рр. Офіційний вісник України від 01.02.2010 2010 р., № 4, стор. 94, стаття 184, код акту 49224/2010
7. Україна і Польща звели Європейський культурний стадіон [Електронний ресурс] // Сайт Інформаційного центру «Україна 2012». – Режим доступу: <http://ukraine2012.gov.ua/poland/134/48806/>
8. У польському Ряшеві пройшов Європейський стадіон культури [Електронний ресурс] // Офіційний сайт газети ZIK. Архів новин від 16 серпня 2011 р. – Режим доступу: <http://zik.ua/ua/news/2011/08/16/304070>
9. Заховайко М. Українсько-польська «Ніч Культури» відбулась у Любліні / М.Заховайко [Електронний ресурс] // Українське інформгентство УКРІНФОРМ. – Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/ukraiinsko_polska_nich_kulturi_vidbulas_u_lyublini_1731863
10. КатриченкоТ. Не тільки футбол: підсумки неофіційного Євро-2012 / Т.Катриченко [Електронний ресурс] // Главред. – 2012. – 5 липня. – Режим доступу: [http:// glavred. info/ archive/2012/07/05/121100-5.html](http://glavred.info/archive/2012/07/05/121100-5.html)

Пачос Ю.В.КУЛЬТУРНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ И ПОЛЬШИ В РАМКАХ ПОДГОТОВКИ И ПРОВЕДЕНИЯ «ЕВРО 2012»

В статье рассмотрены отдельные примеры культурного сотрудничества Украины и Польши в рамках подготовки и проведения чемпионата Европы по футболу «Евро 2012». Рассмотрены общие культурные мероприятия, которые способствовали популяризации культурных достижений обоих государств накануне и во время проведения «Евро 2012».

Наукові записки

.....
Ключевые слова: Украина, Польша, культура, сотрудничество, «Евро 2012», «Европейские стадионы культуры».

Pachos Y.V. THE CULTURAL COOPERATION OF UKRAINE AND POLAND IN PREPARATION AND HOLDING «EURO 2012»

The paper deals with some examples of the cultural cooperation of Ukraine and Poland in preparation and holding the European football championship «Euro 2012». Common events that helped popularize cultural heritage of both countries before and during the «Euro 2012» are analyzed.

Keywords: Ukraine, Poland, culture, cooperation, «Euro 2012», «European stadiums culture».